

คู่มือการสร้างการรับรู้สู่ชุมชน ในระดับพื้นที่

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทย

คู่มือแนวทางการสร้างการรับรู้สู่ชุมชน ในระดับพื้นที่

๑) ความเป็นมา

นายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐจัดส่งเอกสารหรือสื่อต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามนโยบายของรัฐบาลให้กระทรวงมหาดไทยและผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเพื่อทำความเข้าใจและนำไปถ่ายทอดหรือเผยแพร่ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติและประชาชน ในพื้นที่ที่รับผิดชอบให้ถูกต้อง รวดเร็ว และทั่วถึง โดยให้พิจารณาใช้ช่องทางการเผยแพร่ที่หลากหลายและเหมาะสมตามแต่กรณี

ต่อมาได้มีข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ อ้างถึงข้อสั่งการในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ให้ทุกส่วนราชการพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินการให้ข้าราชการในสังกัดทุกระดับ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลอย่างถูกต้อง ชัดเจน และสามารถนำนโยบายไปขับเคลื่อนได้อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดผลสัมฤทธิ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องประเทศไทย ๔.๐ และเศรษฐกิจดิจิทัล รวมทั้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้มากขึ้นด้วย นั้น ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานและเร่งรัดการดำเนินการสร้างการรับรู้ให้ประชาชนในท้องถิ่นมี โดยให้แต่ละกระทรวงส่งเนื้อหาข้อมูลการดำเนินนโยบายสำคัญของรัฐบาลให้เป็นภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย และมีข้อมูลช่องทางการติดต่อกับส่วนราชการที่ชัดเจนให้กระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดบูรณาการการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนด้วย

และได้มีข้อสั่งการเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑ ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเร่งดำเนินการตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยให้ส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในเรื่องสำคัญต่าง ๆ เช่น การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก การบริหารงบประมาณและการเงินการคลังภาครัฐ การกระจายอำนาจ หลักธรรมาภิบาลภาครัฐ การพัฒนาด้านการเกษตร การจัดการขยะและความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง เป็นต้น ให้แก่กระทรวงมหาดไทยเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนในระดับชุมชนและท้องถิ่นผ่านช่องทางต่าง ๆ ต่อไป เช่น การจัดเวทีประชาคม การประกาศผ่านหอกระจายเสียง การจัดประชุมสัมมนา เป็นต้น

กระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการข้อมูลและสร้างการรับรู้สู่ชุมชน ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๒๔๗๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนการบูรณาการข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้สู่ชุมชน และได้ร่วมกับทุกกระทรวง กรมประชาสัมพันธ์ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรจัดพิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการบูรณาการเสริมสร้างการรับรู้สู่ชุมชน (MOU) ไปแล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล รวมทั้งได้แต่งตั้งคณะทำงานบูรณาการข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้สู่ชุมชน ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๔๕๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อบูรณาการข้อมูลข่าวสารจากทุกกระทรวง กรมประชาสัมพันธ์ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล ผลการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล และการปฏิบัติราชการของหน่วยงานที่สำคัญ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง รวมทั้งการชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อให้ประชาชนได้ทราบข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน นำไปสู่การสร้างการรับรู้ของประชาชนในระดับพื้นที่

๒.๒ เพื่อสร้างช่องทางการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนให้มีความหลากหลาย และสามารถนำข้อมูลข่าวสารส่งถึงประชาชนในระดับท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

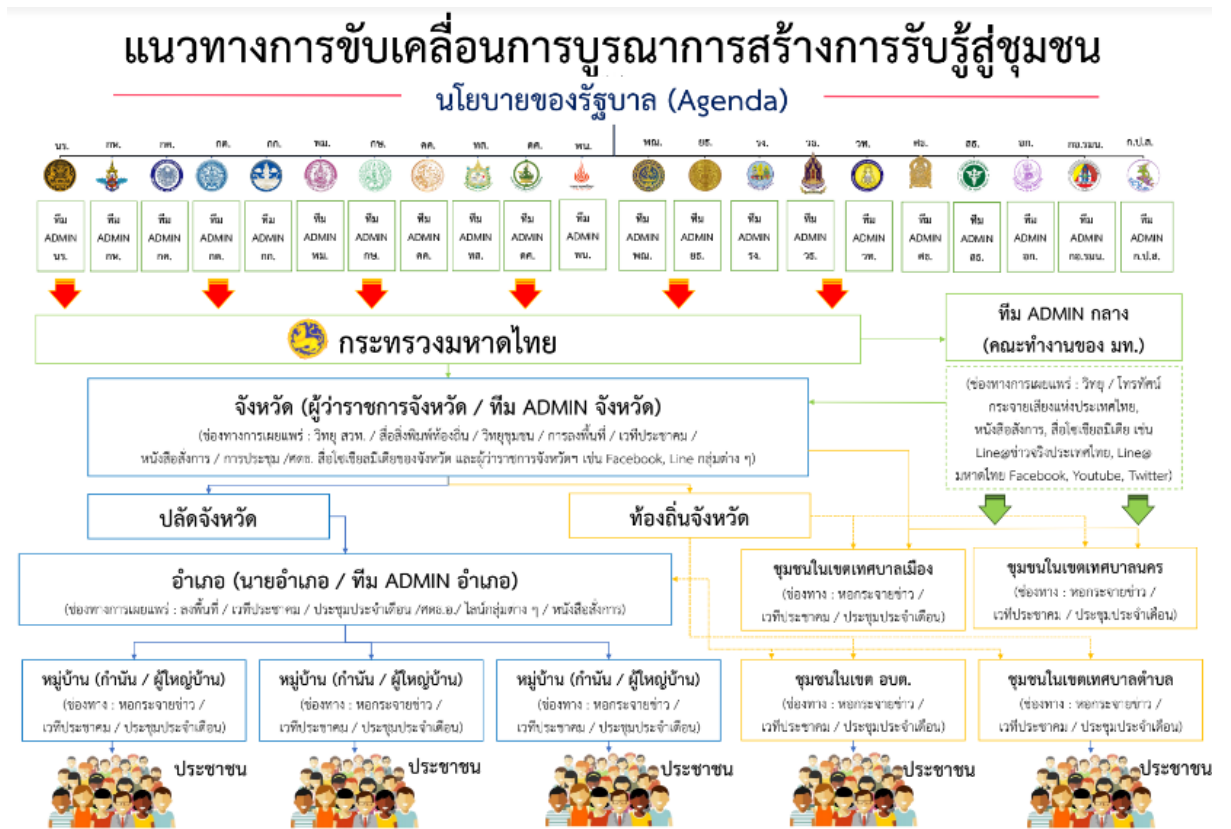
๒.๓ มีกลไกการขับเคลื่อนที่เป็นระบบ สามารถตรวจสอบ ติดตามการส่งข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔ ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารการดำเนินการตามนโยบายของรัฐที่ครบถ้วน ถูกต้อง ทำให้มีข้อมูลในการตัดสินใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

๓) แนวทางการสร้างการรับรู้สู่ชุมชน

๓.๑ การบูรณาการข้อมูลข่าวสารจากส่วนกลาง

ทุกกระทรวง รวมทั้งกรมประชาสัมพันธ์ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร จัดทำข้อมูลข่าวสารการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล ผลการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล และการปฏิบัติราชการของหน่วยงานที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง รวมทั้งการชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อให้ประชาชนได้ทราบข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ให้เป็นภาษาที่กระชับ เข้าใจง่ายในรูปแบบข้อความ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด และส่งข้อมูลดังกล่าวให้กระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะมี**คณะทำงานบูรณาการข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้สู่ชุมชน (ทีมAdmin กลาง)** ทำหน้าที่ในการกำหนดประเด็นข้อมูลข่าวสารจากทุกหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนในระดับพื้นที่ การกำหนดผังรายการหรือลำดับการสร้างการรับรู้สู่ชุมชนให้ทันต่อสถานการณ์ และส่งต่อไปยังจังหวัด เพื่อให้จังหวัดได้ดำเนินการส่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้อำเภอ ท้องถิ่น และท้องถิ่น จนถึงประชาชน

ภาพที่ ๑ ภาพรวมการกลไกการขับเคลื่อนการสร้างการรับรู้

๓.๒ แนวทางการสร้างการรับรู้ในระดับพื้นที่

เพื่อให้การขับเคลื่อนการสร้างการรับรู้สู่ชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้จังหวัด
อำเภอ ดำเนินการดังนี้

๓.๒.๑ ระดับจังหวัด

๑. แต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้ระดับจังหวัด (ทีม Admin จังหวัด) โดยให้มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ปลัดจังหวัด และท้องถิ่นจังหวัด เป็นเลขานุการร่วม และองค์ประกอบอื่นตามความเหมาะสม

๒. รับข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้จากกระทรวงมหาดไทย (คณะทำงานบูรณาการข้อมูล
ข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้สู่ชุมชน (ทีม Admin กลาง))

๓. ส่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปสร้าง
การรับรู้ในระดับอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. จัดทำแผนการสร้างการรับรู้และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๑ ผ่านช่องทางที่หลากหลาย
เช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุชุมชน สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) ในส่วน
ภูมิภาค เวทีประชาคม การลงพื้นที่ของผู้บริหาร เปิดช่องทางศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเพื่อให้เป็นหน่วย
ให้บริการข้อมูลข่าวสาร หรือ สื่อโซเชียลของจังหวัด เช่น เว็บไซต์ของจังหวัด, เฟสบุ๊ก (Facebook), ไลน์
(Line) กลุ่มต่าง ๆ และช่องทางอื่นตามบริบทของพื้นที่

๕. ประสานกับสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในพื้นที่ ขอเวลาในการออกอากาศ
ในช่วงเวลาที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๓ วัน เพื่อนำข้อมูลตามข้อ ๑ และข้อมูลอื่นที่เป็น
ประโยชน์กับประชาชนในแต่ละพื้นที่ ไปสร้างการรับรู้ตามช่องทางดังกล่าว โดยให้มีผู้นำเสนอข้อมูลที่มีทักษะ
ในการเล่าเรื่อง ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย หรือภาษาถิ่นในการสื่อสารข้อมูลกับประชาชนในพื้นที่ เช่น ผู้ว่าราชการ
จังหวัด นายอำเภอ หรือนักพูดที่มีความเชี่ยวชาญ สับเปลี่ยนหมุนเวียนกันจัดรายการ และแจ้งให้ทุกหมู่บ้าน
เปิดรับฟังการกระจายเสียงผ่านหอกระจายข่าวในทุกพื้นที่

๖. ติดตามการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนในระดับจังหวัด
อำเภอ ท้องที่ และท้องถิ่น

๓.๒.๒ ระดับอำเภอ/ท้องถิ่น

๑. แต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้ระดับอำเภอ/ท้องถิ่น
(ทีม Admin อำเภอ/ท้องถิ่น) โดยมีองค์ประกอบตามความเหมาะสม

๒. รับข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้จากคณะทำงานบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้าง
การรับรู้ระดับจังหวัด (ทีม Admin จังหวัด)

๓. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๓.๑ ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น วิทยุชุมชน
การลงพื้นที่ของผู้บริหาร การประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เปิดช่องทางศูนย์ดำรงธรรมอำเภอเพื่อให้เป็นหน่วย
ให้บริการข้อมูลข่าวสาร สื่อโซเชียลของอำเภอ เช่น เว็บไซต์, เฟสบุ๊ก (Facebook), ไลน์ (Line) กลุ่มต่างๆ
และช่องอื่นตามบริบทของพื้นที่ เพื่อสร้างการรับรู้สู่ประชาชนโดยตรง

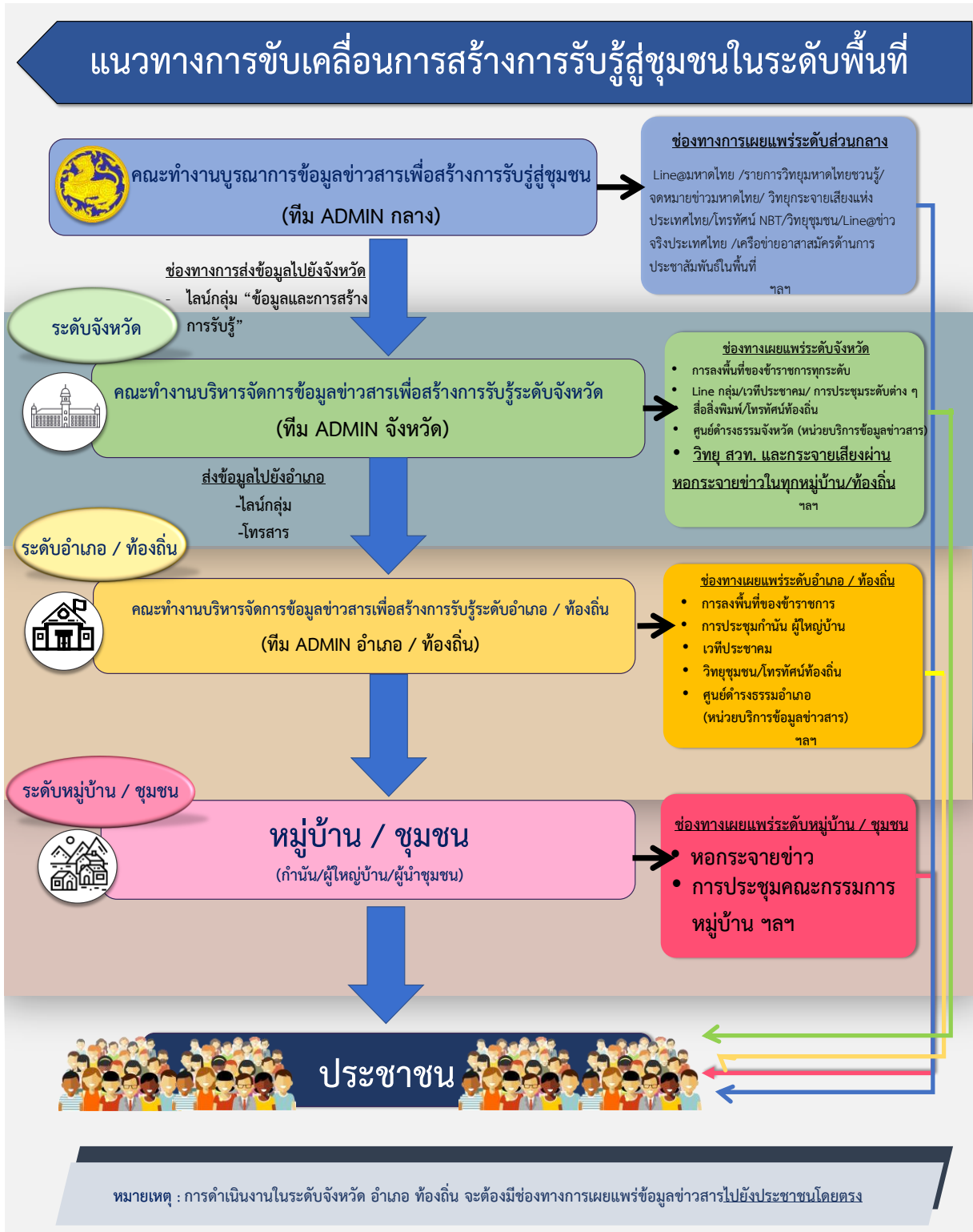
๔. แจ้งให้หมู่บ้าน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เปิดรับฟังรายการจากสถานี
วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ตามข้อ ๓.๒.๑ ๕. ในวันและเวลาที่จังหวัดกำหนด และกระจายเสียง
ผ่านหอกระจายข่าว อย่างต่อเนื่อง

๕. ติดตามการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนระดับอำเภอ ท้องที่
และท้องถิ่น

๓.๒.๓ ระดับหมู่บ้าน/ท้องถิ่น

๑. กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดรับฟังรายการและกระจายเสียงผ่านหอกระจายข่าว ตามรายการ วันและเวลาที่จังหวัดกำหนด อย่างต่อเนื่องเป็นประจำ

๒. ติดตามผลการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่

ภาพ ๒ แนวทางการสร้างการรับรู้ในระดับพื้นที่

๔) ช่องทางการติดต่อสื่อสาร

การส่งข้อมูลข่าวสารจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้สู่ชุมชน (Admin กลาง) ไปยังจังหวัด ใช้ช่องทางไลน์กลุ่ม ชื่อ “ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้” สามารถเข้าเป็นสมาชิกไลน์กลุ่ม โดยการสแกนคิวอาร์โค้ด (QR Code) ด้านล่างนี้

กรณีติดต่อขอข้อมูลหรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม สามารถติดต่อได้ที่ :

ผู้ประสานงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้สู่ชุมชน

๑. นางสาวพัชรพรรณ บุญมา ผู้อำนวยการกลุ่มงานเผยแพร่การประชาสัมพันธ์ กองสารนิเทศ สป.
๒. นางสาวสุทธิรดา ไยยธรรม นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ กองสารนิเทศ สป.
๓. นายศิริพงศ์ อริยสุนทร นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ กองสารนิเทศ สป.
๔. นายญาณวัฒน์ ชูดวง นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ กองสารนิเทศ สป.

หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๒๒๒๒-๑๘๗๑ / ๐-๒๒๒๒-๑๘๗๑